

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
36.Kpk.45.984/2013/2.

A bíróság dr. K. T. és dr. M.-B. Gy. ügyvéd által képvisel **Shoptline-webáruház Internetes Kereskedelmi Nyrt** (Budapest) I. r. kérelmezőnek és **Libri Könyvkereskedelmi Kft.** (Budapest) II. r. kérelmezőnek dr. Hargita Árpád irodavezető és dr. R. dr. J. D. jogtanácsos által képviselt **Gazdasági Versenyhivatal** (1054 Budapest, Alkotmány u. 5.; hiv. szám: Vj/096-113/2009.) kérelmezett ellen közigazgatási végzés bírósági felülvizsgálata iránt indított nemperes eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t :

A bíróság I. r. és II. r. kérelmező felülvizsgálati kérelmét **elutasítja.**

Kötelezi I. r. és II. r. kérelmezőt, hogy 15 napon belül külön-külön fizessenek meg kérelmezett hatóságnak 10.000.-Ft - 10.000,-Ft (azaz tízezer - tízezer forint), összesen 20.000,-Ft eljárási költséget.

Kötelezi I. r. és II. r. kérelmezőt, hogy adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak egyetemlegesen fizessenek meg 10.000,-Ft (azaz tízezer forint) eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Kérelmezett hatóság versenyfelügyeleti eljárást indított - más vállalkozások mellett - I. r. és II. r. kérelmező (a továbbiakban kérelmezők), mint III r. és IV. r. eljárás alá vontak ellen amiatt, mert -eljárást indító végzésben foglaltak szerint - észlelte, hogy eljárás alá vont könyvkereskedők és kiadók szerződéseikben rögzítik a továbbeladási árakat, továbbá a kereskedők a szerződésekbe foglalt értékesítési feltételeikkel megsértik a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. tv. (a továbbiakban: Tpvt.) 11. §-ában foglaltakat. Az eljárás megindítását követően Vj/0096-064/2009. számú 2009. december 7-én kelt végzésével további vállalkozásokat is bevont a versenyfelügyeleti eljárásba. Az eljárás folyamán a Vj/096-113/2009. számú 2013. május 23-án kelt - 117. alszámon kijavított - végzésével megszüntette versenyfelügyeleti eljárást a VI., VII., IX., X., XI., XII., XIII., XIV, XVI., XVII., XVIII., XIX., XXI., XXII., XXIV, XXV, XVI., XXVII., XXVIII., XXIX., XXX., XXXI., XXXIV, XXXVI rendű eljárás alá vontakkal szemben. Ennek indokaként a végzés 283. pontjában kifejtette: tekintettel arra, hogy a rendelkezésre áll adatok szerint az eljárás alá vont vállalkozások a kereskedelmi viszonteladási ár megkötését célzó rendelkezések létrehozása során nem léptek fel kezdeményezőleg, s azok tartalmának alakításában - kiváltképpen a piacvezető terjesztőkkel szemben - minden jel szerint igen kevés mozgásterük volt (és van), illetve a megállapodások a jelenlegi gyakorlatban, a könyv-vertikumban kialakult erőviszonyok - és jutalékok - mellett elsődlegesen a terjesztői oldal, és nem a könyvet megjelentető kiadói oldal gazdasági érdekeit szolgálják, így a közérdek védelme, mint a versenyfelügyeleti eljárás megindításának feltétele utóbb nem igazolódott be, ezért kérelmezett álláspontja szerint ezen vállalkozásokkal szemben a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontjának első fordulata alapján az eljárás megszüntetésének volt helye.

Kérelmezők a döntéssel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő, melyben elsődlegesen indítványozták a támadott végzés oly módon történő megváltoztatását, hogy annak hatálya kérelmezőkre is terjedjen ki. Másodlagosan kérték a támadott végzés hatályon kívül helyezését és

kérelmezett hatóság új eljárás lefolytatására utasítását, s végül harmadlagosan indítványozták a támadott végzés hatályon kívül helyezését. Mindezen túlmenően kérték a végzés végrehajtásának felfüggesztését, továbbá kérelmezett eljárási költségekben való marasztalását. Kezdeményezték továbbá a nemperes eljárás során történő személyes meghallgatásukat. A felülvizsgálati kérelem indokként - figyelemmel a megszüntető végzésben foglaltakra - hivatkoztak arra, miszerint kérelmezett hatóság eljárása során maga is azt állapította meg, hogy a kiskereskedelmi árat a kiadók határozzák meg, továbbá - szintén a megszüntető végzésben előadottakra reagálva - állították, hogy nem minősülnek piacvezető szereplőnek. Mindehhez mérten álláspontjuk szerint az eljárás megszüntetésének indokai velük szemben is fennállnak. Hivatkoztak arra, hogy kérelmezett hatóság eljárása során nem tárta fel megfelelően a megállapodások tartalmát és azok piaci hatását, valamint az esetleges mentesülési lehetőségeket. Kifogásolták, hogy kérelmezett eljárása során nem vizsgálta a szerzői jognak az értékesítési láncolatban betöltött szerepét, továbbá hogy az ügyben nem került sor a megállapodások piaci versenyre gyakorolt hatásának vizsgálatára. Sérelmezték, hogy kérelmezett a támadott végzés vonatkozásában csak 8 napot biztosított a részletes reagálásra, melynek következtében sérült a védekezéshez való joguk, illetőleg ezzel együtt az ártatlanság vélelmének és az *in dubio pro reo* elvének az érvényesülése. Az ügy érdemét illetően állították, hogy a könyvpiacra nem lehet kiskereskedelmi árról beszélni, továbbá hogy a legnagyobb kedvezmény elvének nincs piacbefolyásoló szerepe, az akciós időszakban alkalmazott ár nem eredményez magasabb, kiskereskedelmi árat, illetve vitatták, hogy a kialakult gyakorlat a kereskedők érdekeit szolgálná. Kifejtették, hogy az eljárásnak egyes eljárás alá vontakkal szembeni megszüntetése súlyosan csorbítja a védekezéshez való jogukat, mivel a további eljárásban már nem lesz lehetőségük álláspontjuk ütköztetésére, illetve újabb nyilatkozatok megtételére. Kérelmezők az ellenkérelemre tett észrevételükben leszögezték, hogy a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Knptv.) 3. § (1) bekezdése értelmében a közigazgatási hatósági ügyben hozott végzés esetében annak felülvizsgálatát az ügyfél feltétel nélkül kérheti, így nem szükséges hozzá, hogy a végzés kifejezetten rá vonatkozó rendelkezést is tartalmazzon. Álláspontjuk szerint ezt alátámasztja a Tptv. 82. § (3) bekezdése is. Kifejtették, hogy a felülvizsgálati kérelmük nem a lefolytatandó versenyfelügyeleti eljárás megkerülésére irányul, hanem egy olyan - a kérdéses eljárást bizonyos ügyfelekkel szemben megszüntető - végzés felülvizsgálatára, mely döntés jogszerűsége érdemben nem ítélt meg az említett végzés és előzetes álláspont alapjául szolgáló tartalmi indokok vizsgálata nélkül. Ezen túlmenően kiemelték, hogy a Tptv. és a Ket. a felülvizsgálati eljárás lefolytatásához nem írja elő feltételként az eljárás célszerűségének, vagy annak vizsgálatát, hogy a döntés bírósági felülvizsgálata kérelmezett hatóság számára az eljárása során milyen nehézségeket okoz.

Kérelmezett hatóság ellenkérelmében indítványozta a felülvizsgálati kérelem - a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 130. § (1) bekezdés c) pontja alapján - érdemi intézkedés nélkül történő elutasítását. Kérte továbbá a végrehajtás felfüggesztése iránt előterjesztett kérelem elutasítását, valamint kérelmezők eljárási költségekben történő marasztalását. Előadta, hogy álláspontja szerint kérelmezők keresete hatáskörelvonásra irányul, olyan kérdésben kezdeményez ugyanis bírósági eljárást, melyben még nem is hozott érdemi döntést. Kifejtette, hogy kérelmezőkre a megszüntető végzés nem vonatkozik, s hogy e végzésnek kérelmezők nem címzettjei, így velük szemben a versenyfelügyeleti eljárás továbbra is folyamatban van. Álláspontja szerint kérelmezők a jelen megszüntető végzés ellen indított nemperes eljárást felhasználva próbálják megkerülni az irányadó jogszabályi rendelkezéseket, melyek az előzetes álláspont ellen nem biztosítanak önálló jogorvoslatot. Vagyis nevezettek jelen nemperes eljárás kereteit használják fel arra, hogy ügyükben a bíróság - az ügyzáró döntés meghozatala előtt - állást foglaljon olyan

kérdésben, amely egyébként a közigazgatási eljárás érdemére tartozik. Hangsúlyozta, hogy az előzetes álláspont közlése nem jelenti a jogsértés megállapítását, hiszen a versenyfelügyeleti eljárás tovább folyik kérelmezőkkel szemben, melynek keretében még nem született érdemi döntés. Mindehhez észrevételében hozzátette: idő előtti és megtévesztő a bírósági felülvizsgálati eljárás keretében vitássá tenni az előzetes álláspontban kifejtetteket, hiszen az még nem a versenyhatóság végleges döntése. Ezen túlmenően érdemben is vitatta kérelmezők érveinek megalapozottságát, melyet a velük szemben folyamatban lévő eljárás megszüntetése érdekében annak alátámasztására hoztak fel.

A kérelmezők felülvizsgálati kérelme **megalapozatlan**.

Bíróság a kérelmezett végzését a Knptv. 3. §-a alapján vizsgálja felül. A Knptv. 1. § (2) bekezdése szerint az e törvényben szabályozott közigazgatási nemperes eljárásokban kizárólag okirati bizonyításnak van helye.

A Knptv. 4. §-a értelmében a közigazgatási nemperes eljárásokban a Pp. XX. fejezetének szabályai - az ezen, valamint külön törvényben foglalt, továbbá a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból fakadó eltérésekkel - megfelelően irányadók.

A bíróság az alperesi határozatot a Ket. 109. §-a, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/A. §-a értelmében a meghozatalakor hatályban volt jogszabályok és fennálló tények alapján, a kereset és az ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, a tényállást a felek által csatolt nyilatkozatok, továbbá a közigazgatási iratok tartalma alapján állapította meg.

A Tptv. 53. § (3) bekezdésében foglaltak szerint, ha a rendelkezésre álló adatokból megállapítható, hogy hivatalból az eljárás nem a megfelelő ügyfél ellen indult, a megfelelő ügyfél az eljárásba az előző ügyfél egyidejű elbocsátásával bevonható. Ennek hiányában a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács az eljárást megszünteti.

A Tptv. 72. § (1) bekezdés *a*) pontja akként rendelkezik, hogy az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentésének kézhezvételét követően az eljárást megszünteti akkor is, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvényt sértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény; az eljárást megszüntető végzéssel szemben külön jogorvoslatnak van helye (82. §).

A Ket. 15. § (1) bekezdése kimondja, hogy ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.

A Knptv. 3. § (1) bekezdése előírja a hatóság közigazgatási hatósági ügyben hozott végzése ellen az ügyfél, továbbá a kifejezetten rá vonatkozó végzés esetében az eljárás egyéb résztvevője a végzés bírósági felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással, a végzés közlésétől számított harminc napon belül kezdeményezheti.

A támadott végzésben kérelmezett hatóság több eljárás alá vonttal szemben megszüntette a versenyfelügyeleti eljárást, míg kérelmezőkkel szemben nem, hanem esetükben olyan tartalmú előzetes álláspontot közölt, mely szerint - gazdasági verseny korlátozása miatt - a felelősségük megállapítását tervezi, vagyis velük szemben tovább folytatta az eljárást. A megszüntető végzéssel

kapcsolatban megállapítható, hogy az kérelmezőkre nézve nem tartalmaz rendelkezést. A Knptv. 3. § (1) bekezdése értelmében a közigazgatási hatósági ügyben hozott végzés ellen az ügyfél, s az egyéb érdekelt jogosult felülvizsgálati kérelmet benyújtani, míg a Ket. 15. § (1) bekezdése kimondja, hogy ügyfélnek az minősül, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti. A töretlen bírói gyakorlat szerint közigazgatási eljárásban csak az lehet ügyfél, „akire a határozat rendelkezésének közvetlen hatása van (Legfelsőbb Bíróság Kf.II.2818/1997.). Mint általános tény megállapítható továbbá, hogy közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának hatályos rendszere az alanyi jogvédelemre épül, mely jogvédelmi forma esetében a védelem terjedelmét a fél anyagi jogán eset sérelem határolja körül. Ennek egyik megnyilvánulási formája a keresetindítási jog korlátozott volta: gyakorlásához, mint feltétel szükséges, hogy a közigazgatási határozat a fél anyagi jogát sértse vagy veszélyeztesse. Ezt is figyelembe véve a bírósági felülvizsgálat, mint jogintézmény rendeltetése, hogy a fél részére - kifejezett kérése alapján, s az általa meghatározott körben (kereseti kérelem) - biztosítsa a támadott végzés (határozat) jogszerűségének bíróság által történő utólagos ellenőrzését. A felhívott jogszabályhelyek összevetése és együttes értelmezése alapján, s figyelemmel a bírósági felülvizsgálat imént említett rendeltetési céljára megállapítható, miszerint az előbbi értelemben vett - tartalmilag is értékelhető - felülvizsgálati kérelem előfeltétele az olyan sérelem bekövetkezése, amely kérelmezőnek valamilyen konkrétan meghatározható anyagi jogát, vagy ezzel összefüggő jogos érdekét közvetlenül és jogellenesen korlátozza, elvonja illetve veszélyezteti. Ehhez minimálisan az szükséges, hogy a kérdéses hatósági aktus - a kérelmező jogát, jogos érdekét érintő - valamilyen rendelkezést tartalmazzon, éppen úgy, mint ahogyan ezt a Knptv. 3. § (1) bekezdése az egyéb érdekeltnek esetében megkívánja. Ennek hiányában az ügyfélként fellépő személy bár nyújthat be felülvizsgálati kérelmet, de azt a bíróságnak - tényeleges jogsértés megállapításának hiányában - el kell utasítania.

A bíróság megítélése szerint az alapul fekvő ügyben ezzel egyező jogi helyzetről van szó, a kérelmezők által kifogásolt megszüntető végzés ugyanis nevezettekre vonatkozóan nem tartalmaz rendelkezést, az arra való hivatkozás pedig nem elegendő a döntés felülvizsgálatához, hogy kérelmezők szerint velük szemben is fennállnak a megszüntetés feltételei, illetve hogy a megszüntetés következtében az eljárásjogi helyzetük hátrányosabbá válik, miután e hivatkozások nem érintik a megszüntető végzés érdemi részét, illetőleg magához a döntés tárgyához csak közvetett módon kapcsolódnak. Mindezt alátámasztandó a bíróság rámutat arra, hogy kérelmezett hatóság - az előzetes álláspont közlése ellenére - még nem határozott kérelmezők felelősségéről, így nem zárható kik annak lehetősége, hogy utólag - jelenlegi álláspontját megváltoztatva - mégis megszünteti a velük szemben indult eljárást. Vagyis ebből az következik, hogy nevezettek vonatkozásában még nem született végleges döntés, amihez képest kétségkívül idő előtti annak a kérdésnek a vizsgálata, hogy kérelmezők esetében is fennállnak-e a megszüntetés feltételei, annak pedig kiváltképpen, hogy kérelmezőket valóban terheli-e felelősség a piaci verseny korlátozása miatt, illetve egyáltalán, hogy történt-e ilyen jogellenes magatartás. Ezért a bíróság egyetértett kérelmezett hatósággal abban, miszerint jelen nemperes eljárásban annak vizsgálata, illetve eldöntése, hogy kérelmezővel szemben is indokolt lett volna-e az eljárás megszüntetése, mely kérdés implicit magában foglalja az anyagi jogi felelősségről való döntést is, kérelmezett hatóság hatáskörének elvonását jelentené, hiszen a Tpv. 33. § (2) bekezdéséből következően e kérdésről nevezett szerv jogosult dönteni, és a bíróság e döntést vizsgálhatja felül annak meghozatalát követően. A kifejtetteknek megfelelően tehát nem osztotta a bíróság kérelmezők álláspontját, mely szerint a Knptv. 3. § (1) bekezdéséből, illetve a Tpv. 82. § (3) bekezdéséből az következne, hogy az ügyfél reá vonatkozó rendelkezés nélkül is kérheti a hatóság döntésének felülvizsgálatát.

Kérelmezett hatóság ellenkérelmében indítványozta az eljárás Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontja

alapján történő megszüntetésének. A hivatkozott jogszabályhely kimondja, hogy a bíróság a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja, ha megállapítható, hogy a pert más hatósági eljárásnak kell megelőznie. Esetünkben megállapítható, hogy a versenyfelügyeleti ügyben hozott döntés, illetve az ennek érdekében folytatott további eljárás, nem minősül „más eljárásnak”, hiszen mind a megszüntetés, mind pedig az érdemi döntés egy és ugyanazon eljárás keretébe tartoznak, lévén mindkét hatósági aktus ugyanannak az eljárást indító döntésnek a járulékos „eredményei”, illetve a szóban forgó hatósági aktusok - tartalmukat tekintve - szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Ezen túlmenően a hivatkozott rendelkezés alkalmazását az is kizárja, hogy az érdemi határozat meghozatala sem változtatna az előbb kifejtett jogi helyzeten; nevezetesen az említett döntés meghozatala, mint „megelőző eljárás” után sem nyílna meg lehetőség - legyen az érdemi döntés bármilyen tartalmú -, hogy a bíróság a megszüntető végzést a kérelmező által meghatározott szempontok szerinti felülvizsgálja. Mindezek alapján a bíróság nem látott lehetőséget a felülvizsgálati kérelemnek kérelmezett hatóság által kért formában történő elbírálására, hanem azt - tekintettel kérelmezők ügyféli minőségére is - érdemi döntés formájában kellett elutasítania. A bíróság a nemperes eljárás során - fent kifejtettekre figyelemmel - nem vizsgálta kérelmezők által a versenyfelügyeleti eljárás érdemét illetően előadottakat (kiskereskedelmi ár meghatározása, piacvezető szereplők, mentesülési lehetőségek vizsgálata, legnagyobb kedvezmény elve, akciós időszak etc), e kérdések elbírálása ugyanis a majdan meghozandó érdemi döntésre, illetve az ellene esetlegesen kezdeményezett felülvizsgálati eljárásra tartozik. Nem találta megalapozottnak kérelmezők eljárás kifogását sem, melynek keretében a megszüntető végzés meghozatala előtt biztosított észrevételezési idő rövidegét kifogásolták, miután sem Ket., sem pedig a Tptv. nem tartalmaz olyan szabályt, mely előírná, hogy az eljárás alá vontak részére észrevételezési lehetőséget, illetve időt kellene biztosítani a megszüntető végzés meghozatala előtt.

Mindezekre tekintettel a bíróság a felülvizsgálati kérelmet megalapozatlannak találta, ezért azt elutasította, Az ügyben a döntés meghozatalához szükséges adatok rendelkezésre álltak, ennek folytán a tényállás aggálytalanul megállapítható volt, ezért a bíróság a nemperes eljárás során - figyelemmel a Knptv. 1. § (2), valamint 3. § (4) bekezdésére is - nem tartott személyes meghallgatást. A támadott végzés végrehajtásának felfüggesztése kérdésében - tekintettel a felülvizsgálati kérelem elutasítására - külön döntést nem hozott.

A bíróság az eljárási illeték megfizetéséről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 37. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés *r*) pontja, az egyetemlegességről az Itv. 38. § (2) bekezdése alapján rendelkezett, illetve a fizetendő illeték mértékét a törvény 58. § (1) bekezdés *f*) pontja alapján állapította meg. Az eljárási költségre vonatkozó rendelkezés a Pp. 78. § (1), valamint Pp. 82. § (2) bekezdésén alapul, ennek összegét a bíróság a Pp. 79. § (1) bekezdése alapján és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint állapította meg, figyelemmel kérelmezett nyilatkozatára, valamint az általa kifejtett munkára.

A végzés ellen a Knptv. 3. § (4) bekezdése alapján további jogorvoslatnak helye nincs.

B u d a p e s t , 2013. év szeptember hó 17. napján

dr. Oláh Zsolt s. k.

bírósági titkár